

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

ФОМІНА ВІТА ОЛЕКСАНДРІВНА

**СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВНОГО ТА НЕДЕРЖАВНОГО СУСПІЛЬНОГО СЕКТОРІВ У
ГАЛУЗІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сьогодні Україна знаходиться у стадії проведення реформ у багатьох сферах життя громадян. Серед реформ, які вносять істотні зміни у життя пересічного громадянина, можна виділити реформу децентралізації. Зазначена реформа надає громадам більшої автономії у прийнятті рішень та більше можливостей розпоряджатися наявними ресурсами. Проте у той самий час недосконалість законодавчої бази та бюрократичні процедури не завжди дозволяють громаді реалізувати необхідні поставлені завдання та забезпечити потреби кожного члена громади.

Складна економічна, соціальна та політична ситуація обумовлює заощадливе та ефективне використання наявних ресурсів як на рівні держави в цілому, так і на рівні кожного територіального об'єднання та кожної організації. Окрім цього обмеженість ресурсів на рівні держави, особливо фінансових, іноді не дозволяє повною мірою забезпечити надання ефективної та потрібної допомоги кожній особі, яка може потребувати такої допомоги. Зазначена тенденція не є притаманною суто Україні, у світі скорочення державного фінансування соціальної сфери при збільшенні потреб населення також є досить поширеним явищем.

Не зважаючи на досить довгу історію функціонування інституційної моделі надання соціальних послуг населенню в Україні, сучасна соціальна та економічна ситуація вимагає від неї постійних змін та пристосування до потреб населення, які вона іноді не може реалізувати. Також на стадії розвитку все ще перебуває модель співпраці громадських об'єднань – недержавних організацій (далі – НДО) з державними структурами у соціальній сфері в Україні і особливо у сфері надання соціальних послуг.

Світовий досвід показує, що суттєву роль у наданні соціальних послуг населенню можуть відігравати недержавні організації, серед яких також можуть бути благодійні фонди та релігійні організації. Проте перелік соціальних послуг, які можуть надаватись такими організаціями залежить від історичного контексту та усталених традицій, економічної ситуації та «політичної волі» держави.

За таких умов вельми важливим є пошук альтернативних та додаткових варіантів надання необхідної допомоги потребуючим. У цьому контексті набуває особливої актуальності дослідження співпраці державного сектору з недержавними організаціями у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні.

Аналіз останніх досліджень. Дослідженню питання участі недержавних організацій у розробці та реалізації соціальної політики та наданні різних соціальних послуг на рівні місцевих органів влади приділялась увага як вітчизняними так і закордонними дослідниками. Тему соціальної політики держави та соціального захисту населення досліджували П. Спікер, М. Теренс, В. Скуратівський, І. Попова, О. Куценко, Т. Ганслі, Л. Ярова, та інші. Питанню дослідження функцій та діяльності недержавних організацій приділяли увагу такі науковці як А. Ярошенко, А. Литва, Т. Семигіна, М. Голоско, А. Платонова, К. Хашнабіс та інші. Дослідженню недержавних організацій соціальної сфери присвятили свої роботи Р. Кравченко, Н. Кабаченко, О. Васильченко, А. Бондарь Д. Горелов. Питаннями співпраці державних та недержавних організацій у соціальній сфері, а також дослідженню питання залученням недержавних організацій до надання соціальних послуг в Україні займались такі науковці як К. Дубич, Л. Сідельнік, Ю. Горемікіна, Т. Черкашина та інші.

Попри значну увагу науковців до проблеми взаємодії державних та недержавних організацій взагалі та у сфері надання соціальних послуг зокрема, не повністю дослідженим залишається питання співпраці державного та недержавного суспільного

секторів у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні, що обумовило тему дослідження.

Метою роботи є пошук та обґрунтування шляхів удосконалення співпраці державного та недержавного секторів у сфері надання соціальних послуг на рівні місцевих органів влади.

Для виконання роботи поставлені наступні **завдання**:

- проаналізувати теоретичні та законодавчі засади надання соціальних послуг в Україні;
- дослідити зарубіжний досвід надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями;
- розкрити сучасний стан надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями в Україні;
- проаналізувати умови та запропонувати можливості покращення партнерства державного та недержавного суспільного секторів у сфері надання соціальних послуг на місцевому рівні та надати рекомендації щодо удосконалення організації та діяльності недержавних організацій, та покращення якості надання соціальних послуг на місцевому рівні.

Об'єктом магістерської роботи є аналіз організаційної складової, нормативно-правової та законодавчої бази діяльності державного та недержавного сектору в частині надання соціальних послуг.

Предметом дослідження є шляхи удосконалення співпраці державного та недержавного секторів у сфері надання соціальних послуг на рівні місцевих органів влади.

Методологічною основою дослідження є загальнонаукові та спеціальні методи, а саме: за допомогою проблемно-пошукового методу визначено проблему, підібрано й узагальнено джерела з теми дослідження та запропоновано шляхи її розв'язання; за допомогою аналізу досліджено юридичну, соціологічну, політологічну літературу, літературу з державного управління, а також нормативні документи для з'ясування стану розробленості проблеми та визначення поняттєво-категоріального апарату. За допомогою структурно-логічного методу було вивчено правове поле досліджуваної проблеми; за допомогою узагальнення та прогнозування були сформульовані висновки і перспективи подальшого використання результатів дослідження та подальших напрямів дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що здійснене комплексне дослідження питання співпраці державних та недержавних організацій у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні; виявлені проблеми, які можуть заважати ефективній співпраці державних та недержавних організацій у зазначеній сфері; уточнено сутність поняття «соціальні послуги» та «принципи надання соціальних послуг», також подальшого розвитку отримали положення, що характеризують підходи до надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями на місцевому рівні.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що висновки та рекомендації викладені у дослідженні можуть бути використані у діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування для запровадження ефективної співпраці між державними та недержавними секторами у сфері надання соціальних послуг на місцевому рівні; для вдосконалення законодавства, зокрема, при розробці нових або внесенні змін до Законів України «Про місцеве самоврядування» та «Про соціальні послуги»; у навчальному процесі для підготовки лекційного матеріалу у закладах вищої освіти з дисциплін: «Міське самоврядування», «Соціальна політика», «Регіональна соціальна політика», «Соціальна робота у громаді», «Інновації у соціальній роботі» та інших. Окрім цього результати дослідження можуть бути використані при подальшому науковому розгляді проблеми.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи опубліковано в науково-методичному журналі у статті «Удосконалення партнерства державного та недержавного суспільного секторів у сфері надання соціальних послуг населенню»

(Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 255. Т. 267. Державне управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 200 с.).

Також основні положення та результати дослідження доповідались та обговорювались на науково-практичній конференції: «Лісабонський договір – 10 років набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС?», яка відбулась 2 грудня 2019 р. в м. Миколаїв. Тема виступу: «Співпраця державного та недержавного суспільного секторів у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні».

Структура роботи. Структура роботи побудована виходячи з мети й поставлених задач дослідження та складається зі вступу, трьох розділів, які включають дев'ять підрозділів, висновків та списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи 118 сторінок. Список використаних джерел включає 88 найменування. Робота містить 4 рисунки, 1 таблицю та 2 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі доведено актуальність теми, визначено мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень дослідження.

У першому розділі *«Теоретичні та законодавчі засади надання соціальних послуг»* було розглянуто і вивчено наукові та законодавчі засади надання соціальних послуг в Україні.

У підрозділі 1.1. *«Соціальні послуги: поняття, зміст, сутність»* окреслюється поняття, зміст та сутність соціальних послуг. Так, соціальні послуги згідно Закону України «Про соціальні послуги» визначаються як «комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем». Також у підрозділі наведена класифікація критеріїв надання соціальних послуг та класифікація законодавчих засад надання соціальних послуг за місцем, способом та терміном надання.

Підрозділ 1.2. *«Правові та організаційні підходи до надання соціальних послуг в Україні»* висвітлює питання основних принципів та особливостей надання соціальних послуг. Також у підрозділі визначений організаційно-правовий механізм надання соціальних послуг та основні принципи надання соціальних послуг, які передбачені діючим законодавством України. Аналіз нормативно-правової бази показав, що система надання соціальних послуг є досить розгалуженим процесом, який на законодавчому рівні обтяжений великою кількістю регламентуючих нормативних документів, які потребують доопрацювання та внесення змін та доповнень.

У другому розділі *«Сучасний стан надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями»* було досліджено та систематизовано сучасний стан надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями в Україні та закордоном.

У підрозділі 2.1. *«Аналіз зарубіжного досвіду надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями»* зазначається, що уряди багатьох закордонних країн делегують реалізацію все більшого переліку соціальних послуг недержавному сектору, використовуючи принцип субсидіарності. За допомогою механізму дотацій, заохочень та пільг держави створюють систему надання соціальних послуг, яка залучає спочатку громадські організації для надання необхідних послуг, потім комерційні і потім лише на державні.

У підрозділі 2.2. *«Українські реалії співпраці державних та недержавних організацій у соціальній сфері на місцевому рівні»* окреслюється сучасний стан співпраці державних та недержавних організацій у соціальній сфері на місцевому рівні.

Зазначається, що система надання соціальних послуг людям, які потребують догляду, працює переважно в державному секторі. Оскільки соціальні послуги стосуються суспільства в цілому, держава несе відповідальність за їх надання та повинна забезпечити суворий контроль за діяльністю надавачів таких послуг шляхом запровадження законодавства щодо ліцензування діяльності як державного так і недержавного секторів, що забезпечить відповідність надання соціальних послуг мінімальним нормам безпеки та якості. Співпраця органів державної влади з недержавним сектором є незначною. Зазначена ситуація може бути обумовлена недостатньо відкритою інформацією про громадські організації, їх напрямки діяльності або навіть їх не бажання останніх співпрацювати з державою. Слід зазначити, що законодавство не забороняє громадським організаціям здійснювати підприємницьку діяльність для задоволення суспільних, зокрема соціальних, інтересів членів суспільства.

У третьому розділі «Співпраця державного та недержавного суспільного секторів у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні» була здійснена спроба навести рекомендації стосовно покращення ситуації у зазначеному напрямку, зокрема шляхом удосконалення організаційної складової сфери надання соціальних послуг на рівні місцевих органів влади, впровадження системи управління якістю соціальних послуг та реалізації системного підходу до надання соціальних послуг із залученням недержавних організацій.

У підрозділі 3.1. *«Напрями вдосконалення організаційних підходів до надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями на місцевому рівні»* зазначається, що сьогодні в Україні є необхідним вдосконалення повноважень органів місцевого самоврядування щодо організації діяльності з надання соціальних послуг, у тому числі перенесення ряду повноважень із делегованих у розряд самоврядних, з низкою обов'язків для місцевої виконавчої влади у досліджуваній сфері. Важливим є залучення членів громади, враховуючи її фінансове становище, до визначення переліку необхідних безоплатних послуг, які надаватимуться її членам за кошти місцевого бюджету. Також з метою спрощення формування державного замовлення фінансових видатків надання соціальних послуг на місцевому рівні потребує законодавчого визначення поняття «мінімальний рівень соціальних потреб».

У підрозділі 3.2. *«Рекомендації щодо вдосконалення співпраці державного та недержавного суспільного секторів у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні»* наголошується на важливості запровадження системи моніторингу якості соціальних послуг, яка б ґрунтувалась на міжнародних стандартах якості. Також підкреслюється необхідність у розширенні кола постачальників соціальних послуг для створення конкуренції на зазначеному ринку послуг. Важливим є розробка та запровадження «Єдиного реєстру надавачів соціальних послуг», із зазначенням напрямку діяльності НДО. Зазначені дії збільшать поінформованість потенційних клієнтів та нададуть їм можливість обирати постачальників послуг. Також доцільним для Мінсоцполітики є розробка методичних рекомендацій (онлайн) щодо організації та ведення діяльності НДО у сфері надання соціальних послуг. Це дозволило б висвітлювати всі новини у законодавстві, надало б можливість обміну досвідом між державними та недержавними організаціями щодо надання соціальних послуг та можливість отримання консультації безкоштовного юриста з питань законодавчої діяльності громадського сектору та інше.

Висновки та рекомендації

Одержані результати дослідження дозволили запропонувати важливі, на нашу думку, умови співпраці державного та недержавного секторів у наданні соціальних послуг на місцевому рівні, що свідчить про досягнення визначеної при постановці проблеми мети, вирішення поставлених завдань та дають змогу сформулювати такі висновки та

рекомендації:

1. Проаналізувавши нормативно-правову базу, аналітичні звіти державних та недержавних організацій у сфері надання соціальних послуг, приходимо до висновку, що все ще відбувається становлення системи надання соціальних послуг населенню у партнерстві держава – недержавна організація. Чинний Закон України «Про соціальні послуги» за наявності належних підзаконних актів та належного фінансування може бути повністю реалізований. Проект нової редакції Закону України «Про соціальні послуги» дещо звужує їх в частині адресності надання послуг та дотримання надавачами соціальних послуг державних стандартів надання соціальних послуг. Нами була здійсненна спроба довести необхідність включення цих понять до проекту нового закону, акцентовано увагу на конкретизації законодавцем застосування поняття «адресності».

Слід зазначити, що потребує термінової розробки та запровадження «Єдиний реєстр надавачів соціальних послуг», із зазначенням напрямку діяльності НДО, веб-сайту на якому можна більш детально ознайомитись з роботою організації, що забезпечить реалізацію законодавчого права отримувачів послуг обирати суб'єкта надання соціальної послуги, а також форму соціального обслуговування.

Пропонуємо розглянути можливість внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги» стосовно дозволу на часткову зайнятість або роботи з поділом робочого часу на частини особи, яка здійснює догляд. Зазначені вимоги впливають із важкого економічного становища більшості сімей.

Доповнити пункт 2 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку регулювання тарифів на платні соціальні послуги» категорією фізичні особи-підприємці, що надасть можливість підприємцям користуватись нормами цієї постанови при визначенні тарифів на платні послуги.

2. Орієнтуючись на європейський досвід, побудована в Україні система надання соціальних послуг, не виключає участі у наданні соціальних послуг як державного, комунального так і недержавного секторів, за умови застосування чітко прописаних процедур взаємодії органів місцевого самоврядування та громадського сектору, що забезпечить доступність, ефективність та якість діяльності системи надання соціальних послуг в Україні. Проте, у зв'язку з відсутністю інформації про види діяльності неурядових організацій, інформації щодо стану надання соціальних послуг ними взагалі, зробити позитивні або негативні висновки ми не можемо.

На увагу заслуговує слушна пропозиція щодо започаткування за сприянням Центрив зайнятості перенавчання безробітних для роботи у сфері надання соціальних послуг, як для відкриття підприємницької діяльності, так і для майбутніх найманих працівників – що розширить коло недержавних надавачів соціальних послуг.

Адаптуючи світовий досвід побудови ринку соціальних послуг до українських реалій, в умовах становлення ринкової економіки, розвитку стратегії децентралізації влади вважаємо, що заслуговує на подальшу увагу, вивчення та апробацію корпоративна модель співпраці державного та недержавного суспільних секторів у системі надання соціальних послуг.

Держава здійснює загальне фінансування соціальних послуг, що не заважає їй розширити коло надавачів послуг завдяки створенню громадських організацій на територіальному рівні, використовуючи досвід Німеччини у наданні «платежів грантів або субсидій» суб'єктам, що надають та отримують такі послуги, або досвід Нідерландів у наданні «персональних бюджетів» - фіксовану суму грошей якими отримувач розраховується самостійно з постачальником послуги. Також у Німеччині забезпечується дотримання принципу субсидіарності, відповідно до якого надання соціальних послуг та управління ними мають бути децентралізованими, надаватися на найближчому для їх отримувача рівні, як правило, на рівні територіальної громади. Втручання держави в процес надання таких послуг має бути мінімальним.

4. Удосконалення системи соціальних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування на рівні територіальної громади, має важливе значення для реального забезпечення потреб місцевого населення в якісних і доступних послугах. Проте об'ємні законодавчі акти, методичні рекомендації навряд чи сприятимуть цій меті, а в особливості залучення альтернативних джерел надання соціальних послуг.

На нашу думку, на сьогодні, вкрай необхідне сприяння Мінсоцполітики у розробці методичних рекомендацій щодо організації та веденні діяльності НДО у сфері надання соціальних послуг, у вигляді окремого сайту, друкованого видання. Яке б висвітлювало всі новини у законодавстві, надало б можливість обміну досвідом між недержавними організаціями щодо надання соціальних послуг та можливість отримання консультації безкоштовного юриста з питань законодавчої діяльності громадського сектору та інше. Таке видання стане в нагоді і місцевій владі, т.я. надасть можливість володіти ситуацією на ринку недержавних організацій, знайомитись з новаціями у наданні соціальних послуг, дозволить вирішувати проблемні питання та інше.

На сьогодні є необхідним вдосконалення повноважень органів місцевого самоврядування щодо організації діяльності з надання соціальних послуг, у тому числі перенесення ряду повноважень із делегованих у розряд самоврядні, з низкою обов'язків для місцевої виконавчої влади у досліджуваній сфері. Якщо будуть діяти прозорі закони, зокрема щодо самостійного розподілу місцевого бюджету, співпраці між органами місцевого самоврядування та членами територіальної громади у сфері соціального обслуговування виникне само собою бо всі будуть зацікавлені у їх раціональному використанні.

Потребують також узгодження Закони України «Про соціальні послуги» та «Про місцеве самоврядування» в частині, що регулює забезпечення соціального обслуговування (надання соціальних послуг) за місцем проживання. Вирішення зазначеного питання наблизить українське законодавство про місцеве самоврядування до європейських стандартів, забезпечить громаду необхідною правовою базою для отримання послуг на місцевому рівні. З метою спрощення формування державного замовлення фінансових видатків надання соціальних послуг на місцевому рівні потребує законодавчого визначення поняття «мінімальний рівень соціальних потреб». Це сприятиме більш детальному вивченню соціального становища, як окремої особи, так і добробуту всієї громади.

Необхідним є внесення змін до статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель», а сьогодні вже і Закону України «Про публічні закупівлі» у частині вилучення сфери надання соціальних послуг з-під дії цих Законів. Також доречно розглянути формування бюджетної політики в соціальній сфері на підставах адресності та врахування регіональних потреб на наступний рік, з проведенням апробації наступності формування бюджету на надання соціальних послуг в окремому регіоні.

Під час вивчення питання особливостей надання соціальних послуг було наголошено на необхідності розробки нормативно-правового акту, який би надав можливість органам виконавчої влади забезпечувати соціальними послугами осіб, котрі не підпадають під пряму дію законодавства про соціальні послуги, які потрапили в складні життєві обставини і не здатні їх самостійно подолати, шляхом використання бюджетних коштів. Зазначене питання та рекомендація потребує подальшого поглибленого дослідження та розробки.

З метою впровадження управління якістю соціальних послуг, необхідно взяти за основу міжнародний стандарт управління якістю стандарту ISO 9001:2015. Також потрібно створити таку систему управління якістю соціальними послугами, яка була б спроможною реалізовуватися через взаємозв'язок з навколишніми факторами на урядовим органом покликаним вирішувати задачі соціального захисту. Розроблені стандарти якості мають бути законодавчо закріплені і обов'язковими до дотримання усіма суб'єктами, які надають соціальні послуги в незалежності від джерел фінансування, адже дія податкового

законодавства, наприклад, розповсюджується на всіх учасників і визначає єдиний підхід до встановлення податків та зборів.

З метою здійснення систематичного контролю за якістю соціальних послуг необхідно створити на територіальному рівні у відповідному структурному підрозділі місцевого органу влади, який відповідає за надання соціальних послуг – відділ з контролю якості соціальних послуг до роботи якого долучатимуться і незалежні експерти громадських організацій, аби унеможливити упереджені висновки до будь якої сторони процесу надання соціальних послуг та забезпечити незалежне оцінювання системи якості соціальних послуг.

Слід зазначити, що потрібно встановити постійний діалог уряду з громадянським суспільством та вжити додаткові заходи для знаходження консенсусу в питанні виконання зобов'язання щодо оподаткування, джерел фінансування та процедури «єдиного вікна» для реєстрації громадських об'єднань, як було заплановано Програмою «Відкритий Уряд». Схожі заходи повинні стосуватися комплексної оцінки середовища для діяльності організації громадського суспільства, а також містити чіткі зобов'язання з покращення цього середовища.

Щодо перспектив подальших досліджень, то вважаємо за необхідне звернути увагу на поглиблене вивчення та запровадження континентальної моделі надання соціальних послуг на теренах України, її розробки та апробації подібного пілотного проекту в одній з областей України. Також потребує подальшого вивчення застосування системи соціальних бонусів «часові кредити» в українських реаліях. До перспективних напрямів подальших досліджень, на нашу думку, доцільно також віднести: удосконалення фінансового механізму державного управління щодо забезпечення населення соціальними послугами; можливість створення робочої групи з розробки Методики щодо вивчення стану діяльності недержавного сектору в сфері надання соціальних послуг, в тому числі і суб'єктів підприємницької діяльності, та визначення напрямків аналітичної діяльності такої робочої групи.

Список опублікованих праць

1. Фоміна В.О. Співпраця державного та недержавного суспільного секторів у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні / В.О. Фоміна // Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС? : Науково-практична конференція : тези доп., Миколаїв, 2 грудня 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – С. 427 – 429.

2. Фоміна В.О. Удосконалення партнерства державного та недержавного суспільного секторів у сфері надання соціальних послуг населенню» / В.О. Фоміна // Наукові праці : науково-методичний журнал. – Вип. 255. Т. 267. Державне управління. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 200 с. - 203.

АНОТАЦІЯ

Фоміна В.О. Співпраця державного та недержавного суспільного секторів у галузі надання соціальних послуг на місцевому рівні – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

У роботі розкриті теоретичні та законодавчі засади надання соціальних послуг в Україні. Розкрито зміст та сутність соціальних послуг, з'ясовано основні принципи та особливості надання соціальних послуг та визначено Правові та організаційні підходи до надання соціальних послуг в Україні.

У роботі вивчено сучасний стан надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями, а саме: здійснення спроба узагальнення зарубіжного досвіду надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями; проаналізовані законодавчі та податкові аспекти діяльності недержавних організацій у сфері надання соціальних послуг, також розглянуті українські реалії співпраці державних та недержавних організацій у соціальній сфері на місцевому рівні.

Висвітлено напрями вдосконалення організаційних підходів до надання соціальних послуг державними та недержавними організаціями на місцевому рівні. Проаналізовано умови та запропоновано можливості покращення партнерства державного та недержавного суспільного секторів у сфері надання соціальних послуг на місцевому рівні та надано рекомендації щодо удосконалення організації та діяльності недержавних організацій, та покращення якості надання соціальних послуг на місцевому рівні.

Ключові слова: соціальні послуги, недержавні організації, соціальна сфера, місцеве самоврядування, суб'єкти підприємницької діяльності, соціальний захист населення, державне управління, децентралізація, територіальна громада, муніципальна влада.

SUMMARY

Cooperation between governmental and non-governmental social sectors in the field of social services at the local level

Master's degree thesis. Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2019

The thesis discusses theoretical and legislative foundations of social services in Ukraine. The content and nature of social services is analyzed, the basic principles and features of providing social services are clarified and the legal and organizational approaches to providing social services in Ukraine are defined.

The thesis examines the current state of providing social services by governmental and non-governmental organizations, namely: the international experience of providing social services by state and non-governmental organizations is summarized; legislative and tax aspects of the activities of non-governmental organizations in the field of social services are analyzed; Ukrainian realities of cooperation of governmental and non-governmental organizations in the social sphere at the local level are also considered.

The directions of improvement of organizational approaches to provision of social services by state and non-governmental organizations at the local level are highlighted. The conditions and possibilities of improving the partnership of governmental and non-governmental public sectors in the field of social services provision at the local level are analyzed and recommendations are given for improving the organization and activities of non-governmental organizations, and improving the quality of social services at the local level.

Keywords: social services, non-governmental organizations, social sphere, local self-government, business entities, social protection of the population, public administration, decentralization, territorial community, municipal authorities.